

TRI

24.3.2020

Eduskunnan ympäristövaliokunta

Lausuntopyyntö

E 11/2020 vp

Valtioneuvoston selvitys: Päästökauppaa koskevat valtiontuen suuntaviivat vuoden 2020 jälkeen; komission luonnos suuntaviivoiksi**Boliden Harjavalta Oy**

Yhtiö tuottaa kuparia, nikkeliä, hopeaa ja kultaa sekä rikkihappoa Harjavallan ja Porin toimipaikoissaan. Yhteensä toimipaikoissa työskentelee 550 henkilöä. Yrityksen liikevaihto on n. 300 M€ ja jalostusarvo n. 1,3 mrd. €. Viimeisen viiden vuoden aikana yhtiö on investoinut toimintansa kehittämiseen yhteensä 315 M€. Investoinneista keskimäärin 40 % on ollut ympäristötehokkuuden parantamiseen tähtääviä hankkeita. Viimeisten vuosien aikana Boliden Harjavalta Oy on ollut Satakunnan suurin yhteisöveronmaksaja. Vuonna 2018 yhteisöveroja yhtiö maksoi yli 17 M€ ja oli valtakunnan 30. suurin yhteisöveronmaksaja.

Metallinjalostus Satakunnassa

Yhtiö on kiinteä osa alueen metallinjalostusklusteria. Porin suurteollisuuspuistossa toimii useita kuparia jatkojalostavia yrityksiä, jotka valmistavat kuparituotteita laajasti rakennusten pinnoitemateriaaleista ja kupariputkista aina korkealuokkaisiin suprajohteisiin saakka. Harjavallan suurteollisuuspuistossa toimii myös nikkelin jatkojalostuslaitos (Nornickel Harjavalta Oy) sekä vedenpuhdistuskemikaaleja valmistava tehdas (Kemira).

Suurteollisuuspuistoissa yritykset hyödyntävät resurssitehokkaasti yhteistä infrastruktuuria sekä energiaverkostoa. Molemmat suurteollisuuspuistot työllistävät suoraan yhteensä n. 2200 henkeä. Kokonaistyöllistävä vaikutus on arvioitu olevan lähes 6000 henkeä Satakunnan alueella.

Ilmaston lämpeneminen, CO₂-päästöjen vähentäminen ja sähköistyminen - akkumetallit

Monet CO₂-päästöjen vähentämiseen tähtäävät hankkeet ja teknologiat perustuvat uusiutuvan energian ja sähkön käyttöön. Sähköistyminen ja digitalisoituminen lisäävät tarvetta sähkön tehokkaalle tuotannolle, jakelulle ja varastoinnille. Tästä johtuen perusmetallien tarve ja kysyntä nähdään kehittyvän positiivisesti. Vuoteen 2050 mennessä ennustetaan tuulivoimaloissa tarvittavien metallin kysynnän kasvavan nykytasosta yli 300 %, aurinkovoiman rakentamisen yli 200 % ja akkujen valmistuksen yli 1000 % (Maailmanpankki 2017).

Kaikilla Boliden Harjavalta Oy:n tuottamilla metalleilla, erityisesti kuparilla ja nikkelillä on keskeinen rooli tässä kehityksessä. Kuparilla erinomaisen sähkönjohtavuutensa johdosta ja nikkelillä keskeisenä akkumetallina.

Harjavallan Suurteollisuuspuistossa on käynnissä merkittävän eurooppalaisen toimijan (BASF) akkukemikaalitehtaan rakennushanke. Julkisuudessa on ollut esillä myös akkujen kierrätyslaitoksen rakentaminen alueelle (Fortum). Laitosten käynnistyttyä Harjavallan suurteollisuuspuisto on merkittävä akkukemikaalien valmistuskeskittymä Euroopassa.

Kuparin ja nikkelin hiilijalanjälki globaalissa kilpailussa

Euroopassa valmistetun kuparin hiilijalanjälki on jo nyt puolet pienempi kuin globaalin kilpailijan. Nikkelissä ero on vielä suurempi: globaalin nikkelituotteen hiilijalanjälki on 4-10 kertainen eurooppalaiseen nikkeliin verrattuna.

Kuparissa ja nikkelissä sekä raaka-aine- että tuotemarkkinat ovat täysin globaalit ja metallien hinnat määritellään Lontoon Metallipörssissä. Eurooppalaisen päästöoikeuskaupan kustannuksia ei

TRI

24.3.2020

voida globaaleilla markkinoilla siirtää tuotteiden hintoihin miltään osin. Jo nykyisellä kustannusrakenteella eurooppalainen valmistus on ollut kansainvälisessä kilpailussa altavastajana. Vuosina 2008 - 2016 kiinalaisten valmistajien markkinaosuus kuparissa ja nikkeliä on noussut 15 %.

Boliden Harjavalta Oy:n kanta

Boliden Harjavalta Oy kannattaa Suomen näkemystä siitä, että päästökaupan valtiontuen uudet suuntaviivat ovat tarpeen koskien päästökaupan epäsuorien kustannusten kompensatiotukea. Kannatamme myös Suomen näkemystä, joka tukee komission ehdotusta kompensatiotuen suuruuden perustumisesta määräytymisvuonna toteutuneeseen tuotokseen tai sähkönkulutukseen.

Boliden Harjavalta Oy haluaa olla mukana vähentämässä hiilidioksidipäästöjä. Vähähiilisyysinvestoinnit on tarkoitus toteuttaa 2020-luvulla. Investointihankkeissa sähköistämällä on keskeinen rooli, ja siksi kompensatiotuen tuki-intensiteetti tulisi säilyttää vähintään ennallaan koko kauden 2021-2030. Kompensatiotuen poistuminen tarkoittaa, että Bolidenin sähkökustannus tulee olemaan ennustetuilla päästöoikeuksien hinnoilla kymmeniä prosentteja korkeampi kuin sellaisissa maissa, joissa päästökauppajärjestelmää tai vastaavaa ei ole tai joissa kompensatio on EU:n määrittelemän maksimin mukainen. Päästökauppalaan mukaisen kompensatiotuen tuki-intensiteetin kiristämällä ja sitä seuraavalla sähkökustannusten nousulla on ilmastolain tavoitteiden saavuttamisen kannalta kielteinen vaikutus, koska sähkön saatavuus ja kilpailukykyinen kustannus muodostavat avainedellytyksen prosessien päästöjen vähentämiselle sähköistyksen avulla.

Boliden Harjavalta Oy esittää, että Suomi tukee komission esityksen mahdollisuutta lisätä kompensatiolain hiilivuotolistalle sellaisia toimialoja, joiden hiilivuotoriski on luokiteltu keskikorkeaksi (medium risk). Suomen kannalta tällaisia toimialoja ovat kuparin ja nikkelin tuotanto. Suomen ja Euroopan vähähiilisyystavoitteiden saavuttamisen kannalta on erittäin oleellista, että näiden strategisesti elintärkeiden metallien suomalainen tuotanto saadaan kompensatiolain piiriin. Mikäli tätä ei saada aikaan on ilmeistä, että jalostaminen tulee tapahtumaan jossakin muualla kuin Suomessa ja Euroopassa eli hiilivuoto lisääntyy (Boliden Harjavalta Oy, Nornickel, Terrafame ja Aurubis Finland).

Boliden Harjavalta Oy:n käsitys on, että valtiontukien suuntaviivoissa määriteltyä hiilivuotolistaa tullaan käyttämään myös muun kuin epäsuorien kustannusten kompensatiotuen määräämiseksi. Esimerkiksi kestävä rahoituksen (taxonomy) ja hiilitullien (Carbon Border Adjustment Mechanism) regulaation kriteeristöissä tultaneen käyttämään epäsuorien kustannusten hiilivuotolistaa määrittämään vähähiilisyystoimenpiteiden tukitoimia. Siksi kuparin ja nikkelin saaminen hiilivuotolistalle on äärimmäisen tärkeää.

Boliden Harjavalta Oy suhtautuu kielteisesti pääperiaatteeseen siitä, että tuen saaminen edellyttää energiatehokkuustoimia. Tuen ensisijainen tarkoitus on korjata päästöoikeuskaupan aiheuttamaa kilpailukykyvääristymää globaalissa kilpailussa. Energiatehokkuuden kehittämiseen on jo olemassa muita mekanismeja. Tuen sitomiselle tarkoituksenmukaisesti vähähiilisyysinvestointeihin Boliden Harjavalta Oy ei näe estettä.

Lisätiedot:

Toimitusjohtaja Timo Rautalahti, Boliden Harjavalta Oy, p. 050 5987620